

cu tapete în culori tinșe, pe care atrînă, printre oglinzi și fotografii de familie, dominator, sever, portretul în mărime naturală al onorabilului Kristof, cel gata să fie beatificat înainte de a i se fi smuls vâlurile de pe chip). Unele sugestii de decor ale autoarei au fost însă hiperbolizate de către scenograf. O fereastră prin care trebuia să se vadă pomii în floare devine o adevărată seră de forma unei colivii, simbolul cunoscut al claustrării. Frumos în sine, acest element scenografic ni s-a părut pleonastic.

În rolul Bunicii, decana văduvelor din Casa femeilor, cea care participă cu înțelepciunea vîrstei la durerea fiecăreia dintre fiicele, nurorele și nepoatele sale, Domnița Mărculescu, avînd de trecut barierele a cel puțin două generații, face o compoziție, am zice, de conservator. În interpretarea sa, octogenara bunică pare că se simte cam stingherită, între fotoliu, taburet și măsuța cu ceașca de cafea din preajmă. Bine diferențiate, cele două fiice ale sale, Maria (Mariana Cercel — suferință discretă, însoțită de neliniște și teamă) și Iulia (Alexandra Albulescu — un portret ușor caricatural al unei bătrînici romanticoase, guralive, ipohondre și distrase). În opoziție cu aceasta din urmă, portretul realizat în linii aspre, colțuroase, dure, de Doina Tamaș, întuneceate și intransigentei Tekla. Pe Ruja, femeia părăsită, ușor frivolă, intoxicată de gelozie, Cristina Deleanu a interpretat-o fără să simplifice, cu ironică distanțare. Interiorizată, cu emoții bine stăpînite, cu o perfectă știință a gradăției, Marieta Luca în Joanna. Gabriela Vlad a făcut demonstrația unui temperament scenic puternic în realizarea chipului de ciută hăituită al Ewei, frumoasă în disperare (chiar atunci cînd a fost aproape de a-și pierde suflul în rostirea unor replici).

Ilie RUSU

P. S.

Ni s-a părut incoerent și criptic textul singurului personaj masculin din spectacol (inexistent în piesă), un fel de *raisonneur* (interpret — Sorin Postelnicu), un ins cu o înfățișare de pictor descins parcă din pădurea de la Barbizon, cu barbă savant desenată, cu pălărie moale, cu boruri mari, cu redingotă neagră și fular lung, aruncat cu cochetărie peste umăr, care apare pe neașteptate dintr-un colț al scenei, aluneacă fantomatic printre mobile și personaje, și, cu o gesticulație și retorică de cafea, rostește un text ce se termină cu îndemnul — devenit refren — de a merge la teatru...

**TEATRUL DRAMATIC
DIN CONSTANȚA**

RĂZBUNAREA

de Alexander Fredro

Data premierei: 18 noiembrie 1980.

Regia: LUCIAN IANCU. Scenografia: EUGENIA TARĂȘESCU-JIANU. Traducerea: OLGA ZAI-CIK și VIRGIL TEODORESCU.

Distribuția: LUCIAN IANCU (Paharnicul Raptusiewicz); MARIA NESTOR (Clara); EMIL BIRLA-DEANU (Mileczek); EUGEN MAZILU (Waclaw); ILEANA PLOSCARU (Pităreasa); VASILE COJOCARU (Papkin); CONSTANTIN GUȚU (Dyndalski); GHEORGHE ENACHE (Intendentul).

O veche comedie poloneză, care biciuiește năravurile aristocrației din primele decenii ale secolului trecut, nu cu cravașa usturătoare a satirei, e-adevărat, ci cu sfichiul farsei. Aici, ca și în alte comedii de gen, dragostea biruie conveniențele și, pe firul unor peripeții și coincidențe hazlii, tinerețea, natura sănătoasă a sentimentelor, încheie fericit o intrigă în care se țin multe opreliști și rivalități stupide. Doi tineri se iubesc, dar părinții și tutorii nutresc o reciprocă aversiune; paharnicul cochetează cu-o noștimă văduvioară, dar e îndrăgostit, în același timp, de farmecele pupilei sale; autoritatea legală, notarul, folosește un prilej pentru a-l discredita pe paharnic, însurîndu-l cu văduvioara, iar acesta se răzbună, discreditîndu-i fiul, pe care-l surprinde cu propria lui pupilă. Peripețiile sînt multe, ițele, mereu încurcate, ritmul e alert ca într-o comedie de intrigă, iar personajele aleargă, se caută, se amenință, se pindesc și obosesc, fără a avea un binemeritat răgaz pentru a-și trage suflul.

Un actor, cu aptitudini pentru comedia dell'arte, Lucian Iancu, regizează această piesă, și meritul său este de a fi reușit să-i dea tocmai ce trebuie: ritm, vioiciune și haz. El mișcă personajele într-un carusel năvalnic, imaginează o colivie cu amorași care să-i ducă pe îndrăgostiți de la o fereastră la alta, instalează un stilp, pe care să alunece

Un spectacol
cu ritm,
violciune
și haz...

acrobatic actorii, face să coboare un panou cu o inscripție amuzantă, propune un duel-concert — în care notarul își terorizează adversarul cu un trombon, iar paharnicul, furios, scoate sunete de violoncel dintr-o vioară — transformă un joc cu pietre de construcție, într-o dispută care degenerază în duel etc. Cele două case rivale sînt lipite, alcătuind una singură, ca o colivie mai mare, cu patru despărțituri și cu emblemă pe frontispiciu. Scenografa Eugenia Tărășescu-Jianu a descifrat, se pare, intențiile regiei, și i-a oferit un cadru inspirat. Spectacolul e de un comic apăsător, fără să fie însă vulgar.

Dacă i-am reproșa ceva autorului montării, ar fi tocmai... egalitatea cu sine însuși. Pe această canava de parodie acrobatică, se simțea nevoia alternării tonurilor, unele pauze ar fi pregătite mai bine pasajul următor, care începe mereu în forță, „starea de harță” ar fi fost pusă în valoare, prin estomparea acutelor. Uneori — uneori, nu? pentru că sîntem într-o farsă, și ritmul prea rapid nu ne dă putința de a ghici toate in-

tențiile schimbătoare ale personajelor... — uneori, deci, s-ar fi convenit cite o oprire pe un refren interior, pe un vers, pe un cuvînt, din care să reiasă mai clar ce se pune la cale și cu cine. Chestie de cadență.

Altfel, o distribuție bună susține spectacolul, jucînd cu poftă și cu relief comic. Lucian Iancu însuși e un Paharnic fălos și aprig, taie spațiul cu violență și cu orgoliu de Don Juan, e nestăpînit, dinamic, dar și prea agitat uneori, puțin peste linia care l-ar fixa într-un portret succulent. Adversarul, său, Notarul, e Emil Birlădeanu, mai stăpînit, mai lucid, mai viclean. Ileana Ploscaru schițează cu nerv profilul Pităresei; iar în personajele tinerilor, Maria Nestor și Eugen Mazilu practică un joc colorat și studiat. Ar fi de notat apariția nostimă a lui Gheorghe Enache (Intendentul) și strădania lui Vasile Cojocaru de a realiza interferența obiectivității de **raisonneur**, cu condiția de valet, aruncat de colo-colo.

Constantin PARASCHIVESCU